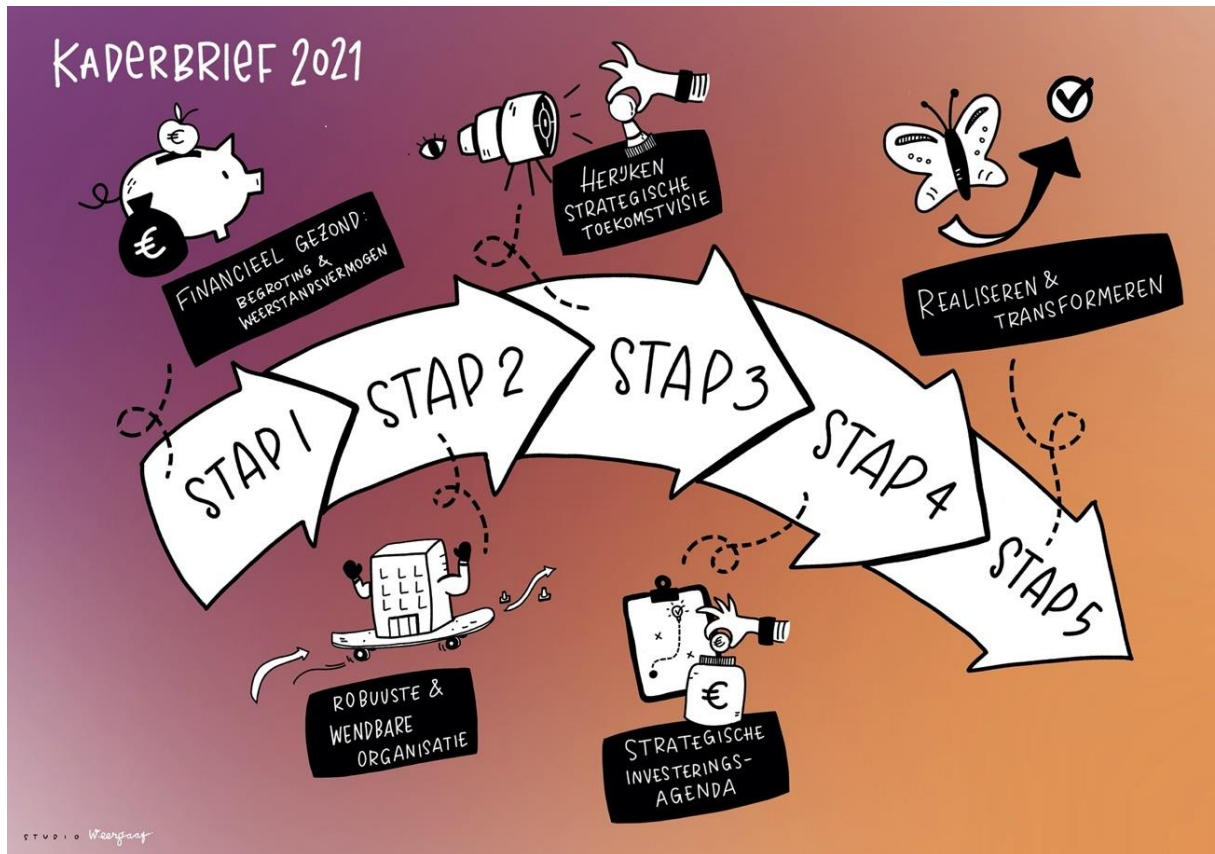

Kaderbrief 2021

beek

uw gemeente.

Geachte leden van de Beekse gemeenteraad,

Graag bieden wij u hierbij de Kaderbrief 2021 van de gemeente Beek aan. Hiermee informeert ons college u over de belangrijkste ontwikkelingen binnen onze gemeente, regio, provincie en op rijksniveau. Ontwikkelingen die van invloed zijn op de nog op te stellen programmabegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024.

Een kaderbrief hoeft anders dan een begroting, in financiële zin meerjarig (nog) niet sluitend te zijn. Wel dient er uiteraard een reëel inhoudelijk en financieel perspectief te worden geschetst op basis waarvan wij u in het najaar een sluitende begroting kunnen presenteren. Wij nodigen u daarom uit om tegen de achtergrond van de inhoud van deze kaderbrief, mee richting te geven aan de op te stellen programmabegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024.

Met deze brief richten wij ons op de hoofdlijnen en willen we niet vooruitlopen op de begrotingsbehandeling. Om hier enige ordening in aan te brengen is deze brief onderverdeeld in de volgende rubrieken:

- Inleiding
- Proces
- Gevolgen Coronacrisis
- Ontwikkelingen op gemeentelijk niveau
- Ontwikkelingen op regionaal en provinciaal niveau
- Ontwikkelingen op rijksniveau
- Financiële positie

De ontwikkelingen die wij in deze brief benoemen zijn niet limitatief; de wereld draait door en ontwikkelingen blijven zich opvolgen. Het debat naar aanleiding van deze kaderbrief biedt voor u als Raad de uitgelezen kans om de in uw ogen belangrijkste onderwerpen voor de komende jaren in te brengen.

Wij kijken uit naar uw debat over deze kaderbrief.

COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN BEEK

Juni 2020

1. Inleiding

Samen Doen: Veur Baek! is en blijft het devies, ook in tijden dat het Coronavirus een grote impact heeft op onze leefwereld. Die leefwereld staat niet stil maar ziet zich als gevolg van COVID-19 geconfronteerd met het meest verregaande overheidsingrijpen van de afgelopen decennia. De Nederlandse regering heeft hierbij gekozen voor de zogenaamde ‘intelligente lockdown’ met als primaire doel de gevolgen van het virus onder controle te krijgen. Die aanpak lijkt gewerkt te hebben; het risico is zeker nog niet weg, maar als iedereen zich aan de belangrijkste maatregelen houdt komt er wel stapsgewijs meer ruimte voor andere belangrijke zaken zoals onderwijs en economie.

Het is binnen die context van een onzekere toekomst dat deze Kaderbrief tot stand is gekomen. Echter, de crisis zal voorbij gaan, hoe ernstig hij ook is. Beek kent uitdagingen met een in de tijd gezien langduriger perspectief. Denk hierbij aan het behoud van de leefbaarheid binnen onze kernen, onze sociaal-maatschappelijke zorg, de energie- en klimaatopgave en onze inzet op arbeidsmarktbeleid en economie.

En hoewel ook wij ‘varen op zicht’ wordt juist in tijden van onzekerheid bestuurlijke daadkracht en lef gevraagd om samen met inwoners, verenigingen, bedrijven en collega-overheden te zoeken naar oplossingen en het bieden van perspectief, ergo:

Samen Doen: Veur Baek!

2. Proces

Deze Kaderbrief biedt de informatie voor het raadsdebat op 9 juli a.s. Dit debat is per definitie een politiek debat wat zich niet leent voor een commissiebehandeling. Voor 9 juli hebben wij een open debat voor ogen waarin ook zaken zullen worden afgeconcludeerd. Uw input op 9 juli zal gedurende de zomermaanden verder worden uitgewerkt, waarna het verdere bestuurlijke begrotingsproces er als volgt uitziet:

Datum	Tijdstip	Wie	Wat	Doel
Wo 10-6		College van B&W	Aanbieden Kaderbrief 2021	
Do 9-7	19:00u	Gemeenteraad	Raadsbehandeling Kaderbrief 2021	Informatieverstrekking en uitnodiging om input te leveren (prioriteiten, aandachtspunten) en mee richting te geven aan de op te stellen programmabegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024
Wo 2-9	19:00u	Raads- en commissieleden	Ambtelijke terugkoppeling tussentijdse stand van zaken	Informatiedeling
Vr 9-10		College van B&W	Aanbieding (meerjaren)begroting 2021-2024 aan gemeenteraad	
Wo 21-10	19:00u		Ambtelijke technische toelichting	Bieden van uitleg en mogelijkheid tot het stellen van technische vragen
Vr 23-10	12:00u	Raadsfracties	Indienen technische vragen	Gelegenheid bieden tot het stellen van schriftelijke technische vragen

Datum	Tijdstip	Wie	Wat	Doel
Vr 30-10		College van B&W	Aanbieden beantwoording schriftelijke technische vragen	Input voor de gecombineerde commissievergadering
Do 5-11	19:00u	Gecombineerde commissievergadering	Gecombineerde commissiebehandeling	
Do 12-11	16:00u	Gemeenteraad	Raadsbehandeling (meerjaren)begroting 2021-2024	Vaststellen sluitende (meerjaren)begroting 2021-2024

3. Gevolgen Coronacrisis

Socioloog en hoogleraar Bestuurskunde Wim Derksen gaf in zijn artikel¹ van 18 maart jl. al treffend aan dat we het later zullen hebben over een Nederland VC (voor Corona) en een Nederland NC (na Corona). De gevolgen van COVID-19 voor de samenleving, economie en overheid manifesteren zich dagelijks en op de korte termijn en dat zal zich zeker doorzetten richting middellange en lange termijn.

Sociaal domein

De impact van de getroffen maatregelen op het sociaal domein zijn tot nu toe groot². Kwalitatief betrof het onder meer het niet afleggen van huisbezoeken bij de Wmo met tevens veel minder meldingen. Tegelijkertijd kwamen in meerdere gezinnen problemen duidelijker naar voren (mede als gevolg van gesloten scholen en kinderopvang) waardoor het aantal directe telefoontjes van gezinnen en aanbieders naar het toegangsteam meldingen bij het toegangsteam jeugd fors opliep.

Tevens heeft het direct een negatief effect op werkgelegenheid. Op korte termijn zal het aantal bijstandsgerechtigden snel en fors toenemen. De dalende tendens van de afgelopen periode zal als gevolg van de COVID-19 pandemie veranderen in een stijgende tendens. De financiële effecten voor de gemeente zullen naar verwachting fors zijn, zonder dat dit nu te kwantificeren is. Dit effect zal ook waarneembaar zijn in het aantal mensen dat gebruikmaakt van de diverse minimaregelingen.

Ook inzake schuldhelpverlening is snel een forse stijging te verwachten. Daar komt bij dat de wetgeving inzake de gemeentelijke schuldhelpverlening verandert per 2021. Door die verandering zullen veel andere partijen (energiebedrijven, waterschap, et cetera) signalen doorgeven naar de gemeente wanneer klanten niet op tijd hun rekeningen kunnen betalen. De gemeente is dan bij wet verplicht deze signalen opvolging te geven.

Een aantal zaken is als gevolg van de coronamaatregelen blijven liggen waaronder wijkgericht werken, lokale inclusie. Budgetten die in 2020 hiervoor bestemd waren zijn, indien uitvoering niet meer in 2020 kan plaatsvinden, nodig in 2021.

En hoewel eerder opgelegde beperkingen mondjesmaat worden versoepeld, zijn en blijven wij continu in gesprek met het Beekse verenigingsleven. Het is immers vooral in die hoek dat trainingen, repetities, wedstrijden, uitvoeringen en andere evenementen grotendeels hebben stilgelegd of dat nog doen. De effecten hiervan verschillen per vereniging en hebben in meerdere of mindere mate een impact op financiële situatie van onze verenigingen.

Dit zijn slechts een aantal voorbeelden van effecten binnen het sociaal domein. Maar de verwachting is dat met de Coronamaatregelen en de gevolgen daarvan, de impact op het sociaal domein op veel meer onderdelen groot is. Projecten, tendensen, ramingen waar we inmiddels goed grip op hebben gaan fors veranderen. Daarbij zal het feit dat geïnvesteerd is in het hebben van grip juist nu extra helpen om waar mogelijk (ook financieel) te sturen op de gevolgen van de COVID-19 maatregelen.

¹ www.wimderksen.com/2020/03/18/na-corona-nc/

² Zie ook Tijdelijke Werkgroep Sociale Impact, *Verslag Werkgroep Sociale Impact van de Coronacrisis*, 17 mei 2020, <https://vng.nl/nieuws/coronacrisis-leidt-tot-meer-sociale-problemen-in-nederland>.

Ruimtelijk en economisch domein

De Coronacrisis is in de eerste plaats een gezondheids crisis. De maatregelen die de overheid heeft genomen om de verspreiding van het virus in te dammen zijn noodzakelijk, maar het is duidelijk dat ze diep ingrijpen in de economie. Tegelijkertijd is nog veel onzeker. We weten niet hoelang de huidige maatregelen van kracht blijven en ook de precieze doorwerking op de economie kennen we niet, omdat we deze situatie nog niet eerder hebben meegemaakt.

Het Centraal Planbureau (CPB) schetst in vier scenario's de economische impact van het Coronavirus in 2020 en 2021³. De scenario's hanteren verschillende uitgangspunten voor de duur van de contactbeperkingen en diepte van de economische doorwerking.

In de op 20 mei uitgebrachte Monitor Corona constateert de VNG⁴ dat CPB-scenario's met het voortschrijden van tijd en inzicht aan relevantie hebben verloren, want ze bleken te positief. Een stevige economische recessie is inmiddels niet meer één van de scenario's, maar een gegeven met als belangrijkste variabele de duur en het eventueel oplaaen van de beperkende maatregelen. OESO en IMF schatten de gevolgen van de coronacrisis in Nederland op een economische krimp tussen 5,6 en 7,5% van het Bruto Binnenlands Product in 2020. Voor 2021 wordt een herstel van de economie met 3% verwacht.

Landelijke maatregelen doorvertalen naar regionale & lokale maatregelenpakketten

Het Rijk is aan zet om bedrijven en werknemers te helpen die hard zijn geraakt als gevolg van de Coronacrisis. Het Rijk heeft daarvoor reeds een (financieel) maatregelenpakket in het leven geroepen. Het onderkennen van de problemen is één, maar daar een passend antwoord op vinden een ingewikkelder. Enerzijds omdat de primaire verantwoordelijkheid voor dit antwoord bij het Rijk ligt en in het tot nu toe door het Rijk gepresenteerde maatregelenpakket tekortkomingen zijn gesignaleerd. Anderzijds omdat de problemen dermate groot zijn dat op lokaal of regionaal niveau onvoldoende compenserende maatregelen getroffen kunnen worden om het omzetverlies van honderden miljoenen, zelfs miljarden euro's, goed te maken.

Regionale en lokale overheden kunnen wel samen met getroffen sectoren blijven verkennen of er mogelijkheden zijn om aanvullend te faciliteren. Niet ter compensatie van het tekortschieten van rijksmaatregelen, maar wel vanuit de publieke rol die de overheid heeft.

Onduidelijk is wat de (financiële) gevolgen van de Coronacrisis op korte en middellange termijn zullen zijn voor de bedrijven op Aviation Valley en voor de luchthaven Maastricht Aachen Airport (MAA) in het bijzonder. De positie en ontwikkeling van MAA zal mede afhankelijk zijn van de uitkomsten van de (uitgestelde) luchtvaartnota 2020-2050 en de vertaling hiervan naar de luchthaven MAA. Dit moet een visie opleveren die een verdere invulling geeft van de ontwikkelrichting in economische zin, de duurzaamheidsambities en de wijze waarop de balans met de leefomgeving van MAA te verbeteren is.

Overheid inclusief financiën

Op rijksniveau werd onlangs bekend dat het begrotingstekort aan het einde van het einde van 2020 zal oplopen tot duizelingwekkende hoogte. Volgens een eerste schatting voorspelt minister Hoekstra (Financiën) in de Voorjaarsnota 2020 van het kabinet, voor het einde dit jaar een gapend gat van € 92 miljard. Het grootste tekort 'buiten oorlogstijden'. Diezelfde minister heeft overigens onlangs in dit kader wel al laten weten dat een van de harde lessen uit de vorige crisis is, dat keihard saneren en bezuinigen niet de oplossing zal worden om de gevolgen van een crisis te lijf te gaan.

Hoe groot precies de impact van de coronacrisis op de financiële positie van de gemeenten gaat worden is nog zeer onduidelijk, maar dat de impact groot zal zijn lijkt wel vast te staan. Zeker vanuit de wetenschap dat zeer veel gemeenten al voor de uitbraak van de pandemie moeite hadden om een

³ CPB, 26 maart 2020, CPB SCENARIO'S: Scenario's voor de economische gevolgen van de coronacrisis, CPB document 2020 (<https://www.cpb.nl/scenarios-coronacrisis>)

⁴ https://vng.nl/sites/default/files/2020-05/vng-coronamonitor_.pdf

sluitende begroting op te kunnen leveren. Wat de gemeentefinanciën betreft is het dan ook zaak om te bewaken dat niet al in 2020 of in 2021 wordt bezuinigd op overdrachten aan gemeenten of dat kosten van macro-economisch stabiliteitsbeleid bij gemeenten worden neergelegd. Als deelnemer aan het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen is hier een belangrijke taak voor de VNG weggelegd.

Het perspectief dat het kabinet ons op dit moment biedt stemt ons overigens wel voorzichtig positief. Zo wordt via de meicirculaire de belangrijkste eerste zet gegeven door de herijking van het gemeentefonds uit te stellen en de accessen van de algemene uitkering uit het gemeentefonds voor 2020 en 2021 te bevriezen, zodat gemeenten weten waar ze aan toe zijn.

Ook heeft minister Ollongren van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op 28 mei jl. de Tweede Kamer geïnformeerd⁵ over een eerste steunpakket van ruim € 542 mln. voor gemeenten, betrekking hebbend op de periode van de uitbraak tot 1 juni. De verdeling hiervan volgt via de Septembercirculaire.

Sinds de uitbraak is de gemeente zowel bestuurlijk als qua dienstverlening grotendeels door blijven draaien. Daarvoor zijn om te beginnen digitale middelen ingezet waarmee beeldvergaderen in rap tempo is ingeburgerd. Wat dat betreft heeft uw raad hier inmiddels de nodige ervaring mee.

De ervaringen met het verplicht telewerken door een overgroot deel van de ambtelijke organisatie lijkt eveneens goed mee te vallen, al wordt het normale contact met collega's wel gemist. Hoe het ook zij, ook wij maken ons op voor het 'nieuwe normaal' en zullen die maatregelen treffen die de 1,5 meter-samenleving van ons verwacht.

4. Ambities en ontwikkelingen op gemeentelijk niveau

Bestuurlijk en organisatie

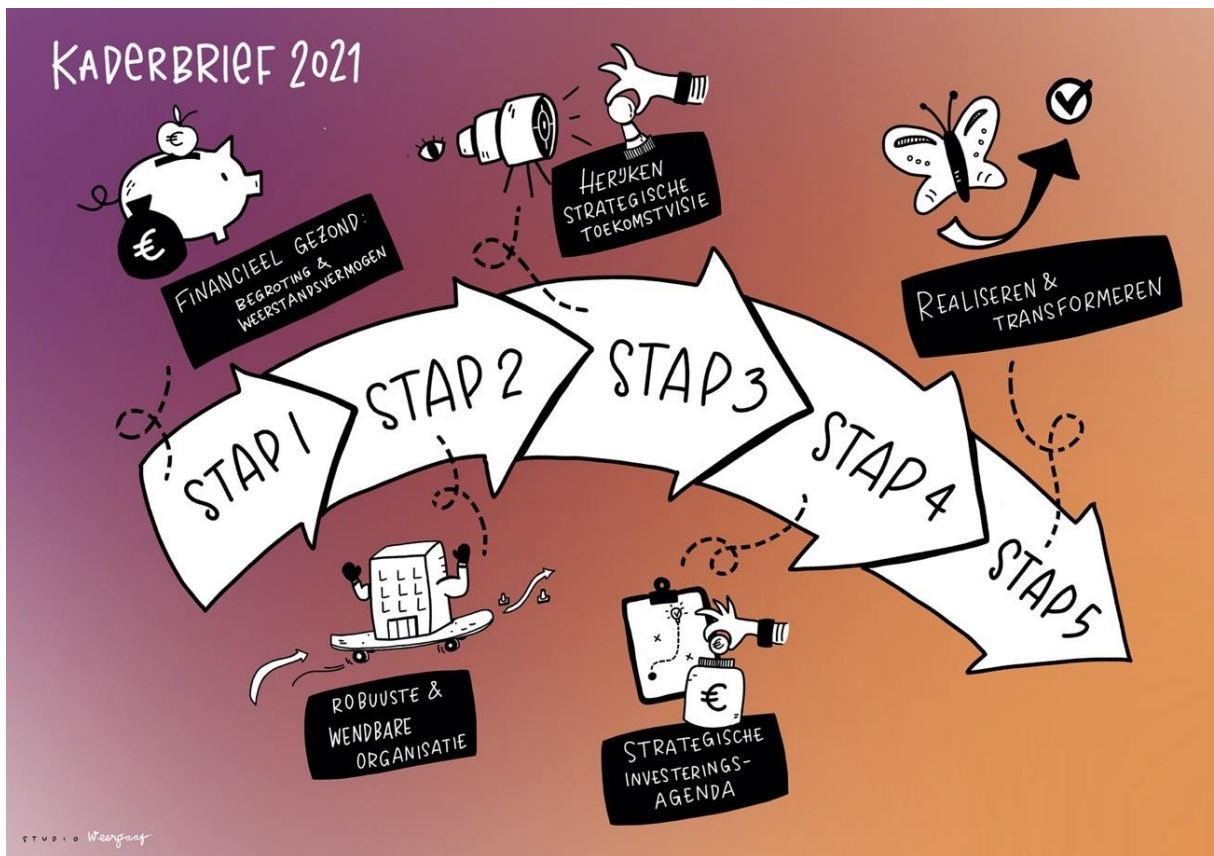
We zitten inmiddels al weer halverwege de bestuursperiode 2018-2022. Onder het motto Samen Doen: Veer Baek werd in deze periode gestart met het klaarstomen van Beek voor een toekomst waarin het ondernemende karakter van onze gemeente versterkt wordt en waarin het nog steeds goed wonen, werken en recreëren is in onze gemeente. Daarbij staat het uitgangspunt centraal dat wij niemand in de kou laten staan. Dat doen we door ons eigen sociaal beleid, maar ook door het aanjagen van burgerkracht waarmee we de organisatiekracht van de samenleving waarderen en versterken.

Als gemeente timmeren we hard aan de weg met hoge ambities, maar ook grote uitdagingen. Wij zijn sterk financieel afhankelijk van het rijk en constateerden al eerder samen met alle andere gemeenten dat wij vanuit het rijk niet het benodigde geld krijgen, om de zorg die onze inwoners verdienen te kunnen bieden.

De taak valt aan ons om de sociale transformatie af te ronden en financieel betaalbaar te houden, en een nieuwe fysieke transformatie van onze woningmarkt, maatschappelijk voorzieningen en verduurzaming op te starten. Het is duidelijk dat deze bestuursperiode een belangrijk fundament legt niet alleen voor deze vier jaar, maar een fundament dat bepalend is voor de gehele toekomst van Beek.

Dat fundament bouwen wij op aan de hand van een vijftal stappen, die elkaar ook deels overlappen:

⁵ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z09624&did=2020D20744

Stap 1: Financieel gezond: begroting en weerstandsvermogen

Mede door de afhankelijkheid van Rijksfinanciering en de kortingen op het sociaal domein stonden we voor een grote opgave om de begroting structureel in balans te brengen en het weerstandsvermogen op peil te houden. Met de intensieve begrotingsprocessen voor de begroting 2019 en 2020 is een gezonde meerjarig positieve begrotingsraming gerealiseerd. Met de eindafrekening van het jaar 2019 en de actualisering van de risicoraming bereikt het weerstandsvermogen weer de status van uitstekend. Deze bouwsteen voor de toekomst van Beek is, met de kennis van nu, veilig gesteld.

Stap 2: Robuuste en wendbare organisatie

Beek is een kleine gemeente, die bewust in haar strategische visie op samenwerking kiest voor kleinschaligheid en zelfstandigheid, met goede samenwerking in Zuid-Limburg. Dat vergt veel van een ambtelijke organisatie. Dat deze organisatie onder druk staat was al bekend gelet op het hoge ziekteverzuim, en het groeiend aantal taken dat de afgelopen jaren is overgeheveld naar gemeenten. Door het uitvoeren van het formatieonderzoek werd dit beeld nogmaals krachtig bevestigd, en werd gekwantificeerd welke uitbreiding er nodig is om de organisatie structureel op orde te brengen. Daarnaast zetten we de ingezette cultuurverandering door, door burgerkracht te versterken en steeds meer van buiten naar binnen te werken. Met de implementatie van de omgevingswet wordt hier een nieuwe grote stap in gezet.

Stap 3: Herijken strategische toekomstvisie

In 2020 zijn wij exact halverwege de looptijd van onze strategische toekomstvisie 2010 - 2030. We zien dat de wereld in die eerste 10 jaar enorm is veranderd en dat de tijd rijp is om die toekomstvisie te herijken. Dit proces wordt samen met de gemeenteraad en inwoners vormgegeven. Op die manier zetten wij de toekomstkoers voor een belevend Beek in 2030 en verder.

Stap 4: Strategische investeringsagenda

Met een solide financiële positie, een robuuste en wendbare organisatie en een herijkte toekomstvisie hebben we alle randvoorwaarden benoemd om de komende jaren verder te bouwen aan de toekomst van Beek. Met de strategische investeringsagenda worden de meerjarig budgetten beschikbaar gesteld om die toekomst ook daadwerkelijk te realiseren.

Stap 5: Transformeren/realiseren

De komende jaren zullen we de krimp en vergrijzing moeten begeleiden in onze gemeente. Dat heeft grote gevolgen voor accommodaties, de woningmarkt, de energietransitie, de openbare ruimte. We zullen de fysieke infrastructuur van onze gemeenschap opnieuw moeten gaan vormgeven, zodat ook de sociale activiteiten en programma's een plek kunnen blijven hebben in een bloeiende samenleving. Deze laatste stap is gericht op uitvoering die mogelijk is door de alle voorgaande.

Herijking Strategische toekomstvisie

Op Beekse schaal is vlak na het uitbreken van het Coronavirus besloten dat de impact hiervan een gedegen herijking van de Strategische toekomstvisie op dit moment in de weg staat. Om te komen tot een breed gedragen visie is immers de input van meerdere partijen nodig. Zodra het kan zal dit richtinggevende proces voor de Beekse toekomst worden hervat.

Anticyclisch beleid voeren

Een beproefd recept om de lokale en regionale economie te helpen in tijden van crisis, is het voeren van een anticyclisch beleid. Dat deed Beek al eerder o.a. in de tijd van de kredietcrisis, toen de hijskranen bleven doordraaien. Diezelfde beweging willen we ook nu maken als antwoord op de gevolgen van de Coronacrisis. Samen met private partijen en medeoverheden willen we versneld inzetten op het realiseren van de transformatieopgave wonen om zo twee vliegen in een klap te slaan: voor de meer korte termijn de lokale en regionale economie helpen en voor de meer langere termijn de belangrijke opgave van de woningtransformatie mee vormgeven.

Formatiescan organisatie

De uitgevoerde formatiescan van onze ambtelijke organisatie constateert dat de huidige formatie onvoldoende is toegerust om adequaat te kunnen inspelen op toekomstige ontwikkelingen. Op onderdelen is daarnaast ook kwaliteitsverbetering nodig en wordt geconstateerd dat het budget voor externe inhuur te laag is. Wil de organisatie toekomstbestendig blijven, dan zal in al deze zaken geïnvesteerd moeten worden.

In het rapport wordt becijferd dat de bestaande organisatie van 90 fte met 11,9 fte zou moeten worden uitgebreid, wat in financiële zin neer zou komen op een structurele verhoging van de personeelsbegroting met ruim € 1,25 mln.

De komende periode beoordelen wij de uitkomsten van het rapport in samenhang, waarbij aspecten als een gefaseerde invulling, strategische personeelsplanning en uiteraard de financiële mogelijkheden een belangrijke rol zullen spelen. Binnen die exercitie zullen wij tot keuzes komen die uitmonden in een voorstel dat wij aan uw raad zullen voorleggen.

Sociaal Domein*Versterken voorliggend veld, met name informele hulp*

Het bieden van noodzakelijke hulp en ondersteuning aan mensen die dat nodig hebben, blijft voor ons essentieel. Om deze hulp financieel haalbaar te laten blijven is het belangrijk om te investeren in samenwerking met het voorliggend veld om zoveel mogelijk te voorkomen dat duurdere maatwerkvoorzieningen versterkt moeten worden en om te investeren in collectieve voorzieningen eveneens om de duurdere maatwerkvoorzieningen zoveel mogelijk te voorkomen.

De resultaten tot nu toe van de investeringen in de jeugdhulp, door middel van het plan “basis op orde” laten zien dat dit werkt. Een sterk voorliggend veld is belangrijk om dure zorg zoveel mogelijk te vermijden. Dit geldt niet alleen voor de jeugdhulp maar ook voor de zorg op basis van de Wmo. Als gevolg van de vergrijzing en het langer zelfstandig moeten blijven wonen, gaan de zorgvragen de komende jaren immers alleen maar toenemen. Belangrijk is om te blijven investeren in het voorliggend veld. Met het oog hierop realiseren we ons dat de met ingang van 2021 door te voeren bezuinigingen op de informele hulp niet wenselijk zijn en zullen leiden tot onevenredig hogere Wmo-uitgaven. Belangrijk is om te blijven investeren in het voorliggend veld. We willen de informele hulp dan ook vanaf 2021 blijven ondersteunen en versterken.

Nazorg

We willen deze ontwikkeling hier benoemen, niet zozeer omdat er extra kosten aan verbonden zijn, of dat het gelijk geld gaat opleveren maar vooral omdat het een voorbeeld is waardoor onze cliënten in de Wmo een kwalitatief betere zorg of product geboden krijgen. Daarnaast wordt er zeker ook efficiënter met financiële middelen omgegaan.

Enige tijd nadat een maatwerkvoorziening beschikbaar is gesteld wordt met de klant besproken (huisbezoek of telefonisch) of de voorziening dat gebracht heeft wat gedacht. Is de voorziening nog nodig, moet iets aangepast worden of is de voorziening niet meer nodig. Bij de “oude” Wmo-voorzieningen (HbH, scootmobiel) is dit relatief eenvoudig te bepalen. Een andere zaak wordt het bij bijvoorbeeld begeleiding. Is de voorziening voldoende gericht op het mogelijk bereiken van meer zelfredzaamheid, zet de zorgaanbieder zich op een goede wijze in enz.

Economisch en ruimtelijk domein

Toekomstvisie centrum Beek

Samen met stakeholders wordt een toekomstvisie opgesteld voor een centrum van Beek. Daarbij ligt de focus op de leefbaarheid en het economisch functioneren van het centrum op de lange termijn met specifieke aandacht voor het verbeteren van het vestigingsklimaat. Als gevolg van de Coronacrisis en de impact die deze heeft op onder meer de detailhandel-sector en horecabranche wordt getracht de projecten uit het uitvoeringsprogramma versneld uit te voeren.

Omgevingsafspraken Luchthaven

Binnen de Commissie Regionaal Overleg Luchthaven Maastricht (CRO) zijn omgevingsafspraken gemaakt die recht moeten doen aan het behouden van de balans tussen de economische ontwikkelingen en de leefbaarheid in de omringende kernen. De klachtenafhandeling is hierbij één van de aandachtspunten. Gebleken is dat het aantal klachten het laatste jaar fors is toegenomen en er aanvullende maatregelen nodig zijn om deze klachten te kunnen afhandelen en te verminderen. De gemeente Beek onderzoekt samen met andere overheidspartijen naar (financiële) oplossingen.

Grensoverschrijdende fietsroute

Beek is in toeristische optiek een “scharniergemeente” hetgeen kansen biedt voor toeristische ondernemers/voorzieningen, maar ook voor de horeca en de middenstand. Een optimale toeristische infrastructuur is hierbij onontbeerlijk. Naast de uitvoering van het (wandel)project “Knopen lopen” zal dan ook worden ingezet om de grensoverschrijdende fietsroute door de Westelijke Mijnstreek, waarbij Beek de aantrekkelijke schakel vormt tussen grote fietsroutes in Duitsland en België en het Heuvelland, (financieel) haalbaar te maken. Wij willen een specifieke kostenraming maken voor de kosten op Beeks grondgebied, om daarna met de provincie in contact te treden over cofinanciering.

Implementatie Omgevingswet

Inmiddels is bekend geworden dat de inwerkingtreding van de omgevingswet is doorgeschoven en vastgesteld op 1 januari 2022 omwille van de combinatie van een stevige implementatieopgave en de maatregelen rond het Coronavirus. Dit betekent dat we als gemeente meer tijd hebben om ons voor te bereiden op de omgevingswet. Wij blijven inzetten op het maximaal benutten van het overgangsrecht.

Herontwikkeling MFC Spaubeek en basisschool Spaubeek

Als uitwerking van de transformatievisie zal er voor het gebied Spaubeek een visie worden uitgewerkt (experimenteel gebied). Als gevolg van de realisatie van de nieuwe Brede Maatschappelijke Voorziening zal de schoollocatie en het MFC beschikbaar komen voor herontwikkeling. Er zijn inmiddels partijen die hun interesse kenbaar hebben gemaakt. Van belang is echter om eerst duidelijk te krijgen welk ruimtelijk en volkshuisvestelijk programma op deze locaties gewenst zijn om een bijdrage te leveren aan de noodzakelijke transformatieopgave. Vervolgens kan er op grond van dit programma een financiële doorrekening worden gemaakt en een concrete herontwikkeling plaats vinden.

Duurzaamheid

Gemeenten zijn verplicht om uiterlijk in 2021 een wijkgerichte transitievisie warmte te hebben vastgesteld (gemiddelde doorlooptijd van circa 1 jaar) en informatie te delen via energieloketten. De raads werkgroep energietransitie is in 2020 reeds gestart met de eerste bijeenkomsten over deze onderwerpen. In 2021 zal hier verdere besluitvorming over plaatsvinden.

Keutelbeek fase 2

Voor fase 1b worden de voorbereidingen getroffen om de uitvoering ter hand te nemen. Voor fase 2 zal verder worden gewerkt aan de planvoorbereiding, vervolgens zal ook voor deze fase de besluitvorming om de Keutelbeek daadwerkelijk (juridisch) te kunnen realiseren worden opgestart.

Infrastructuur A2 zone MAA

De luchthaven ontwikkelt zich als gevolg van de ambities om vracht en passagiersaantallen te laten groeien. Aan de westzijde heeft MAA plannen om de openbare ruimte bij het in aanbouw zijnde hotel en de terminal opnieuw, toekomstbestendig, in te richten en ten zuiden van de terminal een nieuwe langparkeerplaats voor de reizigers te realiseren. Deze plannen kunnen gevolgen hebben voor de ontsluitingen van de luchthaven op de Vliegveldweg en daarmee de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid op de Vliegveldweg. Dit maakt dat de gemeente Beek graag wil participeren bij de planontwikkeling en wil komen tot een integraal plan met MAA en bij voorkeur de provincie Limburg waar ook de Vliegveldweg bij betrokken is.

Infrastructurele projecten

Tal van infrastructurale projecten worden verder voorbereid om na uitwerking aan uw raad voor te leggen. Het gaat dan om de reconstructie van de Heirstraat, de omgeving Carmel, de omgeving Eikenlaan, Lindelaan, Iepenlaan en Berkenlaan Spaubeek en het vergroenen van de Markt in Beek.

5. Ontwikkelingen op regionaal en provinciaal niveau

Artamuse

Over de ontwikkelingen rondom Artamuse hebben wij onlangs het Seniorenconvent geïnformeerd. Artamuse zal, bij een nu voorzien gebrek aan financiële middelen op 1 augustus, per die datum de activiteiten beëindigen. Wij hebben ons tot dusver afzijdig gehouden van het proces tussen gemeente Sittard-Geleen en Artamuse, en ons ook niet actief opgesteld in het realiseren van een opvolger voor Artamuse ("Artamuse II"). Zo'n construct zou gezien kunnen worden als "overgang van onderneming", waarmee de gemeente Beek (én Stein) toch ongewild in een faillissement betrokken zou raken. Wij werken momenteel nieuw beleid uit m.b.t. het muziekonderwijs, waarbij ook oog zal zijn voor eventuele wensen vanuit de culturele verenigingen in Beek m.b.t. een eigen opleidingsbudget. Het is wel mogelijk (eveneens gezien mogelijke juridische implicaties) dat een nieuw construct pas in het najaar van start kan gaan. Wij zullen hierover, in samenspraak met Artamuse, tijdig hierover met de cursisten, verenigingen e.o. communiceren. Waar mogelijk zullen we een tijdelijke oplossing proberen te creëren, bv. door inzet van ZZP'ers. In de begroting 2021 zal het nieuwe beleid en de financiële kaders hiervan worden opgenomen.

Snelle fietsroute Maastricht-Sittard

Wij hebben geparticipeerd in de realisatie van de eerste fase van de snelle fietsroute Sittard-Maastricht. Dit ook met de verwachting om in vervolgfase de route via Beek door te trekken tot het centrum van Sittard. Inmiddels is duidelijk dat Sittard-Geleen nog geen prioriteit geeft aan de realisatie van deze route. De provincie heeft als speerpunt om de campussen voor snelle fietsers met elkaar te verbinden en heeft daarvoor budgetten gereserveerd binnen haar fietsbeleid. Hierdoor komt de focus te liggen om de eerste fase van de snelle fietsroute via Beek en Stein (Sanderboutlaan) door te trekken naar de Chemelot campus. Het college wil graag participeren in een tracé- en haalbaarheidsstudie waarvan de resultaten in 2021 zouden kunnen worden gepresenteerd. Deze studie, zo is thans de bedoeling, zal deel uitmaken van verdiepingsonderzoek in het kader van de lopende gebiedsverkenning mobiliteit Westelijke Mijnstreek waarin Beek al participeert. Het wijzigen van de focus betekent niet dat we de snelle fietsroute op termijn niet willen doortrekken tot de A76 bij Neerbeek. Hier liggen immers ook kansen om werk met werk te maken in combinatie met de aanleg van Het Groene Net.

6. Ontwikkelingen op rijksniveau

6.a Macro-economische vooruitzichten

Hoewel er voorafgaand de coronacrisis al sprake was van een afkoelende economie, heeft de actuele crisissituatie een groot effect op de economische ontwikkeling. De crisis raakt bijna alle sectoren waarbij de grootste klappen worden verwacht in de horeca, toerisme en de vervoerssector, maar ook in de bouw, de landbouw en de culturele sector. In hoofdstuk 3 is in dit kader al gewezen op de Monitor Corona die de VNG op 20 mei jl. heeft uitgebracht.

6.b Toenemende mate van afhankelijkheid van het Rijk

In de programmabegroting 2020 zijn wij uitgebreid ingegaan op de structureel onevenwichtige financiële verhouding tussen rijk en gemeenten. Die situatie geldt nog steeds in afwachting van in gang gezette onderzoeken.

6.c Mei circulaire 2020

Via de meicirculaire informeert de regering de gemeenten over de ontwikkeling van de algemene uitkering, integratie-uitkeringen en andere financiële onderwerpen die voor gemeenten van belang zijn. De op 29 mei jl. ontvangen circulaire is doorgerekend en laat een positieve reeks zien.

In de tabel wordt de cijfermatige doorrekening van de meicirculaire 2020 afgezet tegen de cijfers van de septembercirculaire 2019, omdat dit de cijfers zijn die in de meerjarenbegroting zijn verwerkt.

		2021	2022	2023	2024
1	Septemercirculaire 2019	22.491.000	22.368.000	22.420.000	22.529.000
2	Meicirculaire 2020	23.029.000	22.999.000	22.983.000	22.934.000
	Resultaat	538.000	631.000	563.000	405.000

7. Financiële positie

7.a Exploitatie

Via de 1^e Bestuursrapportage 2020 heeft u een actueel beeld ontvangen van de financiële meerjarenraming. De hierin opgenomen saldi kunnen nu worden aangevuld met de resultaten van de doorrekening van de meicirculaire. Hierdoor ontstaat de volgende reeks:

	2021	2022	2023	2024
Saldo 1e Bestuursrapportage 2020	91.200	249.100	26.200	-281.200
Meicirculaire 2020	538.000	631.000	563.000	405.000
Totaal	629.200	880.100	589.200	123.800

Deze reeks vormt het startpunt voor de verdere begrotingsvoorbereiding 2021-2024. Daarbij wordt duidelijk of de ambities in de pas zullen lopen met de beschikbare financiële ruimte. Zou dit er onverhoopt toe leiden dat er een bezuinigingsnoodzaak ontstaat, dan wensen wij net als bij eerdere bezuinigingstrajecten de volgende vijf stappen te doorlopen:

1. Lucht uit begroting
2. Financieel technische maatregelen
3. Efficiency
4. Inkomstenverhoging
5. Takenreductie

7.b Weerstandsvermogen

In de nota weerstandsvermogen en risicomanagement heeft uw raad op 24 maart 2016 bepaald dat de weerstandsratio minimaal 1,0 (voldoende) dient te zijn. Waar de programmabegroting 2020 nog het beeld gaf dat de minimale ratio net werd gehaald, heeft u via de jaarstukken 2019 kunnen vernemen dat het weerstandsvermogen inmiddels weer aanzienlijk is toegenomen. Het is voor ons een blijvende opgave om ervoor te zorgen dat het weerstandsniveau op peil blijft.

7.c Inzet overtollige liquide middelen

Onder andere als gevolg van vroegtijdige verkoop van de 4^e tranche Essentgelden kijken wij actief naar renderende alternatieven. Een mogelijkheid die zich in dit kader aandient is de participatie in een nieuw aandelenpakket van Enexis dat nodig is om extra investeringen te kunnen financieren die uitvoering geven aan het Klimaatakkoord en de daarmee gepaard gaande energietransitie.

Wij zijn concreet gevraagd om te participeren voor € 1.028.000. Omdat de risico-inschatting beperkt is overwegen we om met een hoger bedrag (bijvoorbeeld tot ca € 5 mln.) deel te nemen. Op die manier kunnen we onze overtollige middelen op een verantwoorde wijze renderend inzetten voor publieke voorzieningen.

Passend binnen ons voornemen om anticyclisch te anticiperen op de gevolgen van de coronacrisis, willen wij een actievere grondpolitiek gaan voeren. Dit voornemen sluit nauw aan bij onze wens om meer woningbouw mogelijk te maken en belemmeringen die zorgen voor vertraging of het niet realiseren van woningbouwprojecten weg te halen.

Daarnaast zoeken wij actief en blijven wij alert op kansen en mogelijkheden die zich voordoen of op ons pad komen.

***